

ὅτι λησται ἐλθόντες τὴν ἐλήστευσαν.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ [θεωρῶν αὐτὴν μετὰ περιστάσεως.]

Οἱ ὑπνοβάται δὲν καταλαμβάνουσι
λοιπὸν τὰ ὅσα κάμνουν;

ΕΛΠΙΝΙΚΗ.

Εἴν' ἀναίσθηται.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Τίς οἶδεν ὑπνοβάτης ἂν δὲν ἔγεινα,
χωρὶς νὰ τὸ νοήσω; τί παράδοξον;
— Λοιπὸν, κυρία, ἔστω, παραδέχομαι
ὅτι ἐξηπατήθην· πλὴν ἂν θέλετε
νὰ ἦσθε σύζυγός μου, πρέπει τοῦ λοιποῦ
τὰς ἀπαιτήσεις ὅλας νὰ ἀσήσετε
κ' ἐμὲ τὸν κύριον νὰ ἀκούετε
εἰς ὅ,τι διατάττω· ὅσον δ' ἀφορᾷ
τὰ τῆς ἐνδυμασίας, ἡ φροντίς αὐτὴ
θέλει ἀνήκει ἀπὸ τοῦδε εἰς ἐμέ·
ὅ,τι σὰς δίδω, τοῦτο δηλαδὴ καὶ σεῖς
ὥς ὅλαι αἱ γυναῖκες θὰ ἐνδύεσθε;

ΕΛΠΙΝΙΚΗ.

Λοιπὸν ἐπεψηφίσθη τὸ ἐπάρατον
ἐκεῖνο σχέδιόν σας;

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Παμφερὲς σχεδόν·

ἐθάρρεις ὅτι παραξίαι μαθηταὶ
ναί! ναί! ἀπέντων ὅλοι, ἐρωτώμενοι
ἂν θέλωσι νὰ παύσῃ ἡ παράδοσις.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ.

*Ω! τοῦτο πλέον εἶναι ἀνυπόφορον·
ἐγὼ δὲν ὑποκύπτω.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

*Ὅπως θέλετε.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ.

*Εγὼ τὰς ἀποκρέω δὲν ἀνέχομαι
ἐνδυμασίαν νὰ φορέσω ποταπὴν
καὶ ποταπὴ νὰ γείνω τώρα θέλετε,
ἐνδύματα φοροῦσα ὁ ρ δ ι ν ἄ ρ ι α;
— *Ω! μ' ἔρχεται νὰ σκάσω.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

*Ὅπως θέλετε.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ [μετ' ἔργης.]

*Ἐξέρχομαι, διότι πληξίς μ' ἔρχεται,
νὰ ὁμιλῶ μαζὶ σας· ὅμως μάθετε,
ἐὰν δὲν κατορθώσω ὅ,τι σκέπτομαι
κ' ἐγὼ νὰ κάμω, τότε θὰ ἐκδικηθῶ
ἀλλέως!

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Πῶς ἀλλέως; πῶς;

ΕΛΠΙΝΙΚΗ [βραίως ἐξερχομένη].

Θὰ φονευθῶ.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ [χελῶν.]

Χά! χά! χά!

*Ἄν ἴσως τὴν ζωὴν σας ἐβαρύνθητε,

σὰς εὐχομαι, κυρία, κατευόδιον.

*Ἀπὸδῆσα ν' ἀκούω φοβερίσμα

τῶν γυναικῶν τοιαῦτα· πάντοτε αὐτὰ

τοὺς ἄνδρας φοβερίζουν πῶς θὰ κρεμασθοῦν

ἢ θὰ φαρμακευθῶσι καὶ ἐν τούτοις ζοῦν

καὶ ῥοδοκοκκινίζουν ὡς τὸ ρέσιον

Μενιδιάτου ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς.

[πίπτει ἡ αὐλαία.]

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΦΥΤΩΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ *).

Α'.

Περὶ τοῦ Καπνοῦ (*Nicotiana tabacum*).

Κάνεν δηλητήριον δὲν ἐτιμήθη οὐδὲ ἡγαπήθη
τόσον εἰς τὸν κόσμον οὐδὲ ἐν βραχυτάτῳ χρονι-
κῷ διαστήματι κατέκτησε τὴν ἐπιφάνειαν τῶν
καλλιεργουμένων γαιῶν ὅσον ὁ καπνός.

Αὐτοφυὲς φυτὸν τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς
ὁ καπνός (*Nicotiana tabacum* L.), ἀνάγεται
βοτανικῶς εἰς τὴν τάξιν τῶν Στρυγνομόρφων,
(*Solanaceæ*) ἥς τὰ πλεῖστα φυτὰ εἶναι δηλη-
τηριωδέστατα, διὸ καὶ εἶναι συγγενὲς τῆς φρε-
νοδινούς Εὐθαλλίας (*atropa Bella-donna*), τοῦ
ὕπνωτικου Μανδραγόρα (*Mandragora verna*,
καὶ *officinalis*) τοῦ ναρκωτικοῦ Ὑοσκυάμου
(*Hyoscyamus niger* καὶ *albus*) καὶ τοῦ μανικοῦ

*) Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ ἱλλισσὸς θέλει δημο-
σιεύει ἀπαξ τοῦ μηνός, βραδύτερον δὲ καὶ ἐν ἐκάστῳ
φυλλαδίῳ ἱσως, τὴν σύντομον ἱστορίαν τῶν χρηστέων
εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον φυτῶν. Ὁ παρὰ
τῇ Πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς κύριος
Θ. Ὁρφανίδης πᾶν φιλοτίμως ἀπεδέξατο τὴν παρά-
κλησιν ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἐσκόλυνθῃ, ὡς ἐλπίζομεν, ἡ διευ-
θυνσις τοῦ ἱλλισσοῦ θέλει παραθέτει εἰς τὴν ἱστορίαν
ἐκάστου τοιοῦτου φυτοῦ καὶ τὴν σχετικὴν εἰκόνα.

Στρώχον (Datura Stramonium) και άλλων
όμοιων

Ο καπνός είναι φυτόν ἐτήσιον και ἔχει τὴν
θέαν ἀριούντως μεγαλοπρεπῆ· ὁ ἀπλὺς αὐτοῦ
καυλὸς ὑψηλὸς περὶ τοὺς 4 — 6 πόδας, φέρει μετὰ
συμμετρίας και χάριτος μεγάλα βελυπράσινα και
ἀμισγὰ φύλλα, και ἐπιστέφεται δι' ἀνθήσεως
πλουσίας. Τὰ ἀνθὰ του, πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, εὐ-
ρεῖαν σχηματίζουσι ἀνθήλην (panícula) και
σύγκεινται ἐκ κάλυκος ἐμμόνου, ὀλισσέχλου, πεν-
ταμεροῦς, και στεφάνης χοανοειδοῦς, ῥοδοχρόου,
ἐνίοτε δὲ και λευκῆς, πενταλοβου. Οἱ στήμονες
(τὰ ἄρρενα ὄργανα) τῶν ἀνθῶν τούτων εἶναι
πάντε τὸν ἀριθμὸν, και περικυκλοῦντιν ἓνα ὑπερον
(θῆλυ ὄργανον) μετὰ στύλου μακροῦ, τελευτῶν-
τος εἰς στίγμα κεφαλῶν ὑποδιλοβον. Οἱ καρ-
ποὶ τοῦ φυτοῦ τούτου εἶναι κάψαι μέγεθος μι-
κρῶν λεπτοκαρύων ἔχουσαι, μεμβρανώδεις, δί-
χωροι, ὧν ἐκάστη περιέχει πολλὰς χιλιάδας
σπερμάτων λεπτοτάτων.

Ο καπνός καλεῖται παρὰ τῶν κατοίκων τῆς
Βραζιλίας και Φλωρίδος πετούν, και ἴσως ἡ
τυτυόηχος λέξις τουτοῦν, δι' ἧς καλοῦσιν αὐτὸν
οἱ Ἀσιανοί, εἶναι διαφθορά τοῦ Ἀμερικανικοῦ ὀνό-
ματος.

Πρῶτος ὁ ἀνακαλύψας τὴν Ἀμερικὴν Χριστό-
φορος Κολόμβος ἐγνωστοποίησεν εἰς τὴν Εὐρώ-
πην περὶ τὸ τέλος τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος
ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς ἐρρόφων τὸν
καπνὸν πόας τινὸς ἦν ἕκκινον ἐντὸς ὀργάνου κα-
λουμένου tabacco, και πρῶτος ὁ Φραγκίσκος
Ἑρμανδέζ ἐκ Τολέδου ἐπαμψε τὰ φύλλα τοῦ
φυτοῦ τούτου εἰς Ἰσπανίαν και Πρωγαλλίαν.
Ἐν Ἰταλίᾳ ἐγνώθη διὰ τοῦ καρδινάλιου Σαιντ-
Κροά (Sainte-Croix) και ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τοῦ
Φραγκίσκου Δράκε.

Ἐπιστεύθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ὅτι ὁ παρὰ τῇ
αὐλῇ τῆς Πορτογαλλίας κατὰ τὸ 1560 πρε-
σβευτῆς τῆς Γαλλίας Νικότος, λαβὼν τὸ φυτόν
παρὰ τινος ἐμπόρου Ὀλλανδοῦ εἰσήγαγε, πρῶ-
τος αὐτός, τὴν χρῆσιν του ἐν Γαλλίᾳ, ἐξ ἧς
διεδόθη και ἀλλαχοῦ, διὸ και ὁ διάσημος βοτα-
νικὸς Λινναῖος ὠνόμασε τὸ γένος *Νικοτιανήν*. Τὸ
ἀληθές ὅμως εἶναι ὅτι οὐχὶ ὁ Νικότος, ἀλλὰ
ὁ Φραγκισκανὸς μοναχὸς Ἀνδρέας Θεβέτος (An-
dre Thevet) πρῶτος ἔφερε τὸν καπνὸν ἐκ Βραζι-
λίας και εἰσήγαγεν ἐν Εὐρώπῃ αὐτόν, ὡς μαρ-
τυρεῖ τὸ κατὰ τὸ 1558 δημοσιευθὲν σύγγρμμά
του (ἦτοι δύο ἔτη πρὶ τοῦ Νικότου) ἐν τῷ

ὁποῖω περιγράφεται ὁ καπνός ὑπὸ τὸ ὄνομα
herbe Angoumoisine.

Ο καπνός ἔλαβε διάφορα ὀνόματα ἐξ ὧν ὑπερί-
σχυσε και διετηρήθη μόνον τὸ τοῦ tabacco,
tabac, εἴτε ἐκ τοῦ ἐν χρῆσει παρὰ τοῖς Ἀμε-
ρικανοῖς ὀργάνου κατὰ τὸν Ἑρμανδέζ, ὅπερ εἶναι
τὸ βέβαιον και ὀρθώτερον, εἴτε ἐκ τῆς παρὰ τὴν
Μεξικανικὴν παραλίαν νήσου Tabacco, ὅπου οἱ
Ἰσπανοὶ κατὰ πρῶτον ἐγνώρισαν τὸ φυτόν, ὡς
ἔταροι ἱστοροῦσιν. Ἐκλήθη, ὡς εἴπομεν, κατόπιν
Νικοτιανή, ἀφοῦ πρότερον ἔλαβε τὰ ὀνό-
ματα πόα τοῦ ἀρχηγουμένου, πόα τῆς
ἀνάσσης, βούλωσσον, ἀνταρτικὴ παρά-
κσια, κτλ.

Κάνεν πρᾶγμα δὲν κατεπολεμήθη και δὲν
καταδιώχθη τόσον ὅσον ὁ καπνός και ἡ ἐξ αὐ-
τοῦ κόνις τοῦ ταβάκου, και κάνεν πρᾶγμα τό-
σον δὲν κατενίκησε τοὺς διώκτας και ἐχθροὺς
του· ἄγριον και ἀσήμενον φυτόν, ἐκ μιᾶς γωνίας
τῆς Ἀμερικῆς ἀστραπηδὸν διεδόθη εἰς τὴν
Εὐρώπην, ἐδέετοσε δὲ και δεσπόζει σήμερον
τῆς οἰκουμένης σχεδὸν συμπάσης, διατρέφον
διὰ τῆς καλλιέργειας του πολλὰ ἑκατομμύρια
λαῶν και πλουτίζον τὰ σφόδρὰ ἐκεῖνα Κράτη τὰ
ὁποῖα ἡξέουσι τίνι τρόπῳ νὰ προμηθεύωσι μὲν
εἰς τοὺς λαοὺς εὐθηνὰ πάντα τὰ πρὸς τὸ ζῆν
ἐπιτήδεα, νὰ φορολογῶσι δὲ ἀγογγύστως τὸ ἐ-
λάττωμα τοῦ καπνίζεσθαι και ταβακίζεσθαι.

Ἀμουράτ ὁ τέταρτος ἐν Τουρκίᾳ, οἱ Κζά-
ροι ἐν Ρωσίᾳ, οἱ δυνάσται τῆς Περσίας, ἀπηγό-
ρευταν εἰς τοὺς ὑπηκόους των ἐπὶ ποινῇ θανάτου
και ῥινοτομίας τὴν χρῆσιν τοῦ καπνοῦ και τοῦ
ταβάκου, σήμερον δὲ και οἱ διάδοχοί των και οἱ
ἄνθρωποι πάντες εἰς τὰ Κράτη ταῦτα καπνίζουσι
και ταβακίζουσι σώας ἔχοντες τὰς ῥινὰς των. Ὁ
Γάβριελ Στουάρτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας συνέ-
γραψε κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ και ταβάκου,
και σήμερον και τὰ μικρὰ παιδία καπνίζουσι.
Ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὀγδοὺς ἐξέδωκε βούλλαν, δ'
ἧς ἀφορίζετο πᾶς ὁ ῥοφῶν ταβάκον ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ, και σήμερον ῥοφῶσιν αὐτόν οἱ ἱερεῖς
ἐμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου. Κατὰ δὲ τὸν δέ-
κατον ἑκτον αἰῶνα ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ και τα-
βάκου ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλῃς διαμάχης μετα-
ξὺ τῶν λογίων διακριθέντων εἰς δύο μεγάλα
στρατόπεδα, και ποταμοὶ μελάνης ἐχύθησαν,
ἀνευ ὅμως ἀποτελέσματος, κατὰ τῆς προῦδου
τοῦ κακοῦ. Ἀναφέρεται δὲ και ἀστεῖον τι, συμ-
βάν κατὰ τὸ 1699, σχετικὸν πρὸς τὴν ἐπιμυ-

νήν ἀμφοτέρων τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ καπνοῦ στρατοπέδων, καὶ ἀρκούντως ἐκονίζον τὴν σκαιότητα τῆς διαμάχης. Ὁ περίφημος τῆς τότε ἐποχῆς βασιλικὸς ἱατρὸς Fagon μὴ δυνάμενος νὰ παρευρεθῇ ὡς πρόεδρος ἐν τινὶ συνεδριάσει ὅπου ἔμελλε ν' ἀναγνωσθῇ ἐπισήμως μία κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ ταβάκου συγγραφή (ἴσως διότι ἤθελε κατ' ἰδίαν νὰ καπνίσῃ ἢ νὰ ταβακίσῃ ἀνέτως) ἔπεμψε πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἄλλου συνάδελφον, ὅστις ὁμως καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κατὰ τοῦ ταβάκου ῥητορείας τοῦ ἀναγινώσκοντος, δὲν ἄφησε οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ταβακοθήκην τοῦ ἥσυχον, ἀλλ' ἐρρόφα ἀπλήστως τὸν ἐναυτὴ ταβάκον, διαψεύδων διὰ τῆς ῥινό, ὅ,τι ὁ ῥήτωρ ἠγωνίζετο ν' ἀποδείξῃ διὰ τοῦ σώματος.

Οὐδεμία ἡδονὴ ἐν τῷ κόσμῳ ἀπολαμβάνεται διὰ τοιαύτης ἀγωνίας καὶ ἀλγηδόνος ὅσον ἡ τοῦ καπνίζεσθαι καὶ ταβακίζεσθαι· καὶ τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ εἶναι μὲν δυσεξήγητον ἀφ' ἐνός, μαρτυρεῖ δ' ἀφ' ἐτέρου ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὡς πίθηκοι ἀπομιμούμεθα τὰς ἔξεις τῶν ὁμοίων μας αὐτομάτως. Ἐνθυμηθῆτε, ὅσοι καπνίζετε καὶ ταβακίζετε, πόσας σκοτοδινιάσεις καὶ συγκοπὰς, πύλους ψυχρὰς ἰδρώτας, πόσας λειποθυμίας καὶ ἐμέτους ἐδοκιμάσατε μέχρις ὅτου συνειθίσετε τὴν χρῆσιν τοῦ δηλητηρίου. Ἄν σὰς ἐρωτήσῃ τις διατί ὑπεφέρατε τοσοῦτον; βεβαίως λέετε ἐντραπῇ νὰ ὁμολογήσῃτε ὅτι οὐδένα ἄλλον εἶχατε σκοπὸν, ἢ νὰ φορολογῆτε τακτικῶς τὸ βαλάντιον σας, ἀποκτήσαντες ἐλάττωμα τὸ ὅποιον οἱ προπάτορές σας δὲν εἶχον, καὶ γινόμενοι δοῦλοι πάθους ἐπιζημίου καὶ κατ' οὐσίην γελοίου· ἐγὼ αὐτὸς ὁ γράφων τὴν μικρὰν αὐτὴν ἱστορίαν τοῦ καπνοῦ ταύτην τὴν στιγμὴν, καπνίζω ἐν σιγάρων τῆς Χαβάνης colorado, τὸ ὅποιον, διότι ὁ καπνὸς δὲν εἶναι ἐν τῷ κράτει μας μονοπώλιον, ἡ γύρασα ἀντὶ εἴκοσι λεπτῶν μόνον, τὰ ὅποια ἴσως ἤθελον ἀρνηθῇ νὰ δώσω ὡς ἐλεημοσύνην ὅπως δαμάσω τὴν πείναν πτωχοῦ τινὸς κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ πλατθέντος ὡς ἐγώ! Ἐν τοσοῦτῳ τὸ ἐν αὐτῷ σιγάρων καθ' ἐκάστην, φέρει δραχμὰς 6 κατὰ μῆνα, καὶ 6 × 12 φέρουσι 72 δραχ. κατ' ἔτος. Ὅταν τερπώμεθα δὲν σκεπτόμεθα, ἀλλ' ὅταν σκεπτόμεθα λογαριάζομεν!

Ἐπειδὴ δὲ ταύτην τὴν στιγμὴν σκέπτομαι καὶ λογαριάζω, ἐρωτῶ διατί ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος νὰ φαίνεται σαλπηρὰ μόνον πρὸς τὸν ἄπορον φορολογούμενον, ὅτι τῇ ὀρεῖται πέντε δραχμὰς, νὰ μὴ φορολογῇ δὲ τὸ ἐλλάττωμα δι' οὗ

θέλει ἄνευ γογγυσμῶν πληρώσει τὰ ταμεῖα τῆς χρημάτων;

Καὶ πῶς! θὰ κράξωσι φρενητιῶντες οἱ μαχμουρλῆδες καὶ οἱ τεριακλῆδες, τῶν καφφενείων, τὸν καπνὸν προτεῖναι νὰ κάμωμεν ἐν Ἑλλάδι μονοπώλιον; θὰ μᾶς στερήσῃτε καὶ τὸν καπνόν; καὶ τὸ λέγετε, σὺ ὁ πλίτης κράτους συντεχματικῶ! σὺ ὁ ἐλευθέρως πρεσβεύων ἀρχάς!

Μάλιστα, κύριοι, μάλιστα! Στρέψατε τὰ βλέμματά σας εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν μᾶλλον εὐνομούμενην, ἐκεῖ ὅπου ἡ Κυβέρνησις ὅταν ἐπέλθῃ σιτοδεία πληρώνει ἐκ τοῦ ἰδίου τῆς ταμείου τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ ἄρτου, ἵνα μὴ ὁ πένης πεινᾷσῃ. Ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ ὅτι τὸ φορολογούμενον ἐλάττωμα πληρώνει πολλὰς ἄλλας σπουδαιότητας χρεῖας τῆς πολιτείας.

Ἡ πώλησις τοῦ καπνοῦ ἐν Εὐρώπῃ εἶναι σήμερον ἐλευθέρως μόνον εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Οὐγγαρίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν.

Εἶναι δὲ περιορισμένη δ' εἰδικῶν νόμων ἐν Γαλλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Γερμανίᾳ, τῷ Ῥωμαϊκῷ κράτει καὶ ἄλλαις χώραις.

Εἶναι δὲ ἀπηγορευμένη ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Τοσκάνῃ, Σαρδηνίᾳ καὶ ἄλλαις τῆς Ἰταλίας ἐπαρχίαις (1).

(1) Ἡμεῖς λοιπὸν οἱ κράζοντες καθ' ἐκάστην ταβτα—«κυττάξτε τί κάμνουσιν εἰς τὴν Εὐρώπην! μιμηθῆτε τοὺς εὐνομούμενους, τοὺς πεπολιτισμένους καὶ εὐτυχοῦντας λαοὺς τῆς Εὐρώπης!» διατί δὲν τοὺς μιμούμεθα φορολογοῦντες τὸ ἐλάττωμα τοῦ καπνίζεσθαι;

— «Καὶ τί θέλει προκύψει ἐκ τοῦ φόρου τούτου»;

ἐρωτᾷσιν τινές.

— Θέλει προκύψει, κύριοί μου, ἡ εὐτυχία τῆς Ἑλλάδος, ἡ πληρὴ ἡ τῶν χρεῶν τῆς, ἡ τακτικὴ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν λιμοττόντων συνταξιούχων τῆς. Ἀπὸ τῆς καπνοσύριγγας τῶν τεριακλῆδων θὰ σχηματισθῇ στρατὸς, θὰ ἀποκτηθῇ στόλοι καὶ μυρία ἄλλα καλὰ θὰ προκύψωσι. Δυσπιστεῖτε; Ἰδοὺ σὰς ὁμιλῶ δι' ἀριθμῶν, καὶ οἱ ἀριθμοὶ δὲν εἶναι λόγοι κενοί.

Δὲν ἤξεύρω ποῦτος ἀγαθὸς δαίμων ἐφύτισε τὸν Λουδοβίκον δέκατον τρίτον τῆς Γαλλίας, νὰ φορολογήσῃ τοὺς καπνίζοντας καὶ ταβακίζοντας διὰ μονοπωλείου. Ἰδοὺ δὲ τὰ ἀποτελέσματα ταύτης τῆς σοφῆς διατάξεως, καὶ πεισθῆτε.

Ἡ ἐκ τούτου πρόσοδος τοῦ κράτους ἀνέβη

κατὰ τὸ 1680	εἰς λίβρας	500,000
» 1690	»	1,500,000
» 1710	»	1,700,000
» 1718	»	2,200,000
» 1720	»	4,200,000

Ἡ μετρία χρῆσις τοῦ καπνοῦ δὲν φέρει βλάβην, ἀλλ' ἡ πολλή, ὡς πᾶσα κατάχρησις, ἔχει ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Τὸ δὲ πάντων χερίστου ἐστὶν ὅτι οἱ δοῦλοι τοῦ καπνοῦ δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν, ἴσως, σύζυγον καὶ τέκνα, οὐχὶ ὅμως τὸ σιγάρων, τὴν καπνοσύριγγα, ἢ τὸν *vargale* των. Ἐσφαλμένη δὲ εἶναι ἡ ἰδέα ὅτι οἱ καπνίζοντες ἔχουσι τοὺς ὀδόντας δυνατούς. Τοῦναντίον μά-
λιστα! οἱ ὀδόντες τῶν καπνιζόντων εἶναι κίτρινοι, σαπροί, φθειρόμενοι τάχιστα ὑπὸ ἀκάρειας. Πρὸς ταῦτα τὰ κακὰ συνεπέρχονται ἐκ τῆς καταχρή-
σεως τοῦ καπνοῦ καὶ ἄλλα· κόπτεται ἡ ὄρεξις, ἡ ὁσπρησις καὶ ἡ γεῦσις ἀμβλύνονται, πᾶντοι ὁ στόμαχος, τρέμει τὸ σῶμα, καὶ πρὸ πάντων οἱ
μεγάλην χρῆσιν ποιῶντες γίνονται ἄκηροί, καὶ ἰδιοτρόπου, ἀποτόμου καὶ αὐθάδους χαρακτῆρος. Τοῦ καπνοῦ ὅμως χρῆσιν μετρίαν καὶ ἔλλογον ποιεῖ ἐνίοτε καὶ ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη εἰς ὠρι-
σμέναις καὶ εἰδικαῖς περιστάσεσι.

Σήμερον εἶναι γνωστὰ ἐν τῇ βοτανικῇ ἐπιστήμῃ 58 εἶδη καπνοῦ, βλαστάνοντα εἰς τὰς ἐντὸς τῶν τροπικῶν χώρας καὶ ἰδίως ἐν Ἀμερικῇ. Τινὰ δὲ τούτων δὲν εἶναι ἐτήσια φυτὰ, ἀλλὰ πολυετῆ καὶ θαμνώδη. Ἐξ αὐτῶν ὅμως καλλιεργοῦνται εἰς διαφόρους χώρας διὰ τὰ φύλλα των μόνον τὰ ἀκόλουθα εἶδη καὶ τινες διαφοραὶ αὐτῶν.

Ἀπ' οὗτου δὲ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀέλαβε τὸ μονοπώλειον τοῦ καπνοῦ, ἰδοὺ τί τεραστία πρόσδοσις προέκυψε:

τὸ	1845	. . .	53,872,857	φράγκα
•	1825	. . .	67,337,718	•
•	1835	. . .	74,433,720	•
•	1845	. . .	111,899,920	•
•	1855	. . .	153,197,415	•
•	1856	. . .	164,218,340	•

Σήμερον δὲ ὑπερβαίνει τὰ 250,000,000 φράγκων κατ' ἔτος· καὶ ἰδοὺ ἐκ ποίων πηγῶν ἡ Γαλλία ἐν μὲν εὐτυχίαις ἐσχημάτισε στρατούς καὶ στόλους καὶ ἐδοξάσθη ἐν εὐετυχίαις· δύνανται νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς Πρώτους τὰ ἐξόδα τοῦ πολέμου.

Ἀνάλογον ἄρα γε πρόσδοσις πρὸς τὸν πληθυσμὸν καὶ τὴν κατάχρησιν τοῦ καπνίζειν δὲν θέλει ἔχει καὶ ἡ Ἑλλάς;

Ἀλλὰ οἱ νῦν καπνοπῆλαι τί θὰ γείνωσι; — «Ὅσοι ἐξ αὐτῶν εἶναι τίμιοι θὰ γίνωσιν ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως

Ἵπουργοὶ καὶ βουλευταὶ τῆς Ἑλλάδος! σκεφθῆτε καλῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἀργὰ ἢ ὀγλίγωρα, κατ' ἀνάγκην κοινωνικὴν καὶ ἠθικὴν, πρέπει νὰ φορολογηθῶσιν οἱ καπνοὶ καὶ τὰ πνευματώδη ποτὰ· διὰ τὸ τοῦτο νὰ μὴ γίνῃ μίαν ὥραν ταχύτερα;

1. *Nicotiana tabacum* (Νικοτιανὴ τοῦ τα-
βάκου) ἥς αἱ διαφοραὶ χορηγοῦσι τὰς καλ-
λιτέρας ποιότητας τοῦ καπνοῦ.
2. *Nicotiana angustifolia* (Νικοτιανὴ ἡ στε-
νόφυλλος) ἡ χορηγοῦσα τὸν καπνὸν τῆς
Βιργινίας.
3. *Nicotiana latifolia* (Νικοτιανὴ ἡ πλατύ-
φυλλος) ἡ χορηγοῦσα τὸν λεγόμενον κα-
πνὸν τοῦ Ἀμερσφόρτ, χρήσιμον ἰδίως εἰς
κόνιν.
4. *Nicotiana lancifolia* (Νικοτιανὴ ἡ λογχο-
ειδή:).
5. (*Nicotiana rustica* (Νικοτιανὴ ἡ ἀγρία) ἡ
χορηγοῦσα τὸ δὴ λεγόμενον τουμπεκὶ
χρήσιμον ἰδίως διὰ τὸν *vargale*).
6. *Nicotiana suaveolens* (Νικοτιανὴ ἡ ἡ-
δύσμος) ἡ ἔχουσα τὰ ἄνθη λευκὰ καὶ
εὐώδη ὡς τὸ ἰάσμινον, καλλιεργουμένη
δὲ μεγάλως ἐν Βιργινίᾳ καὶ Μιχουλάνδῃ.
7. *Nicotiana repanda* (Νικοτιανὴ ἡ κυματώ-
δης) καλλιεργουμένη εἰς τὴν νῆτον Κού-
βαν, καὶ ἀλλαχοῦ, πρὸς κατασκευὴν σι-
γάρων.

Ἐκαλλιεργήσαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἐφέτος μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἡμῶν δημό-
σιον δένδροκομεῖον καὶ τὸν βοτανικὸν κῆπον τὰς
διαφορὰς τῶν καπνῶν τῆς Χαβάνης καὶ Μανίλλης
ἃς καὶ ἐξεθέσαμεν ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων·
ὅπως δὲ εἰσαχθῶσι καθ' ὅλον τὸ κράτος συνελέ-
ξαμεν ἀρκετὴν ποσότητα σπερμάτων ἃτινα διανέ-
μονται ἤδη εἰς τὰς ἐπὶ κράτι τοῦ Ὑπουργείου
τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ ἐμοῦ, καὶ παραδίδυν-
ται πρὸς πάντας τοὺς αἰτοῦντας δωρεάν.

Περὶ καπνοῦ δύνανται νὰ συγγράψῃ τις ὁλό-
κληρον σύγγραμμα· ἀλλ' ἐγὼ δὲν συνειθίζω νὰ
κυράζω τοὺς ἀναγνώστας μου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.